

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Agnieszka Niewiadomska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Marka Zajkowskiego,
w sprawie **P. S.**

uniewinnionego od zarzutu z art. 177 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 24 czerwca 2025 r.,

kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

z dnia 10 września 2024 r., sygn. akt II Ka 171/24,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Nisku

z dnia 29 lutego 2024 r., sygn. akt II K 341/21,

**1. na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 536 k.p.k.
uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Tarnobrzegu do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym;**

**2. zwraca oskarżycielom posiłkowym T. B. i W. B. wniesione
opłaty od kasacji.**

[J.J.]

Michał Laskowski Waldemar Płóciennik Marek Pietruszyński

UZASADNIENIE

P. S. oskarżony został o to, że w dniu 7 grudnia 2002 r. w N., naruszył nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem marki D. o nr rej. [...] z nieprawidłowo ustawionymi światłami mijania zmniejszającymi ich zasięg o 10,3 m, nie dostosował prędkości jazdy do możliwości oświetlenia drogi, nie przełączył świateł mijania na światła drogowe, nie obserwował w należyty sposób drogi oraz zaniechał hamowania samochodu przy stwierdzeniu przeszkody na drodze, w wyniku czego potrafił pieszą A. B. przechodzącą przez jezdnię, powodując u niej szereg poważnych obrażeń ciała, w następstwie których nastąpił jej zgon, to jest o przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. Sąd Rejonowy w Nisku wyrokiem z dnia 29 lutego 2024 r., sygn. II K 341/21, uniewinnił go od zarzucanego mu czynu.

Wyrok ten zaskarżony został apelacjami pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych i prokuratora.

Po ich rozpoznaniu, Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, wyrokiem z 10 września 2024 r., sygn. II Ka 171/24, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych. Zarzucił w niej wyrokowi rażące naruszenie przepisów prawa procesowego i błędne ustalenie stanu faktycznego. Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Prokurator Rejonowy w Nisku wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika oskarżycieli prywatnych spowodowała wprawdzie uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu, ale nie z powodu uznania

zasadności sformułowanych w niej zarzutów. Sąd Najwyższy z urzędu bowiem stwierdził w przedmiotowej sprawie zaistnienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależytej obsady sądu odwoławczego. W składzie tego Sądu zasiadała między innymi sędzia X.Y W sprawach Sądu Najwyższego o sygn. III KS 36/24 i III KK 253/25 przeprowadzono test niezależności i bezstronności w odniesieniu do tej sędzi oparty na uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/2020 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7), w której to uchwale stwierdzono, że „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (...) zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”.

Test, o którym mowa znajduje także oparcie w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, w której Sąd Najwyższy podkreślił, iż „brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.”, niemniej uznał jednocześnie wadliwość ukształtowania Krajowej Rady Sądownictwa przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, który to organ przestał spełniać cechy organu konstytucyjnego, co uchyliło domniemanie spełnienia przez osoby powołane przez Prezydenta RP z rekomendacji takiej Krajowej Rady Sądownictwa na stanowisko sędziego kryteriów niezawisłości i bezstronności. Oznacza to konieczność przeprowadzenia testu niezawisłości i bezstronności konkretnego sędziego w oparciu o kryteria zawarte we wskazanych uchwałach.

W wyniku przeprowadzenia testu niezależności i bezstronności sądu, Sąd Najwyższy stwierdza, że sąd orzekający z udziałem sędzi SO X.Y był *in concreto* sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Okoliczności świadczące o braku zachowania standardu niezawisłości i bezstronności sądu orzekającego z udziałem wymienionej sędzi, a tym samym braku zapewnienia oskarżonemu prawa do rzetelnego procesu w rozumieniu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Obywatela, Sąd Najwyższy szczegółowo omówił w sprawie III KS 36/24 oraz w sprawie III KK 253/25. Sąd Najwyższy orzekający w niniejszej sprawie podziela wnioski przedstawione w powyższych sprawach. Poparcie kandydatury jednego z sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa w 2018 r., a następnie objęcie funkcji [...] oraz przebieg postępowania konkursowego, którego skutkiem było objęcie stanowiska sędziego Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu uzasadniają stwierdzenie nienależytej obsady sądu w warunkach omawianego wcześniej testu.

Ustalenie, że w sprawie doszło do spełnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej oznacza konieczność uchylenia zaskarżonego orzeczenia bez względu na granice zaskarżenia i podniesione zarzuty. Dotyczy to także wyroku uniewinniającego. Bezwzględność regulacji z art. 439 § 1 k.p.k. oznacza konieczność powtórzenia postępowania przed sądem odwoławczym, w którym to postępowaniu zwrócić należy uwagę na prawidłowość ukształtowania składu orzekającego. Stwierdzając zaistnienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej, Sąd Najwyższy nie badał zarzutów zawartych w kasacji pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych.

Michał Laskowski Waldemar Płóciennik Marek Pietruszyński

[WB]

[J.J.]

[J.I.]

[a.ł]